

این فرهنگ را بیاموزید

تفکیک زباله در مبدأ از اصول زندگی در شهرهای توسعه یافته جهان است و جزو تکالیف شهروندی محسوب می شود.

تفکیک زباله های خشک در مبدأ از وظایف شهروندی در دنیای امروز است
این فرهنگ را بیاموزید

جام جم آنلاین: تفکیک زباله در مبدأ از اصول زندگی در شهرهای توسعه یافته جهان است و جزو تکالیف شهروندی محسوب می شود. در برخی شهرهای پیشرفته دنیا تحویل ندادن زباله به صورت تفکیک شده به ماموران دفع زباله شهری که همان عوامل بازیافت هستند، تخلف از قانون تلقی می شود و جریمه نقدی در پی دارد.

هدف نیز مشخص است: حفظ محیط زیست که سلامت انسان و سایر جانداران در گرو آن است و جلوگیری از هدر رفت منابع اقتصادی از طریق بازگشت آنها به چرخه تولید و مصرف.

در حقیقت در زندگی مدرن شهری، تفکیک زباله در مبدأ بخشی از فرهنگ پذیرفته شده شهروندی است و به صورت عمومی نباید مقاومتی در برابر آن وجود داشته باشد. این روش هم عقلانی است و هم اقتصادی.

اما در جامعه ایرانی با وضعیت دیگری مواجه هستیم. فقط در تهران روزانه حدود 7500 تن زباله تولید می شود که 35 درصد آن را پسماند خشک و باارزش تشکیل می دهد و تنها 15 درصد به صورت اصولی به چرخه بازیافت می رسد. حالا مشکل کجاست؟ پاسخ را باید در ضعف فرهنگ بازیافت و عدم پذیرش ضرورت تفکیک زباله در مبدأ جستجو کرد. اگر دقیق تر به موضوع نگاه کنیم، نوعی مقاومت فرهنگی پیش روی بازیافت اصولی قرار دارد. با همه این شرایط هر خانواده ایرانی می تواند در این مسیر پیش قدم شود و به جمع محدود پیشگامان فرهنگی بازیافت در جامعه بپردازد. یادتان باشد مشارکت در بازیافت اصولی از طریق تفکیک در مبدأ پیش از آن که موضوعی شهری یا حتی ملی باشد وظیفه های انسانی و اخلاقی در برابر محیط زیست جهانی است؛ وظیفه ای که اگر ما امروز به عهده بگیریم باری سنگین تر بر دوش آیندگانمان می گذارد و چه بسا آنان را از مواهب طبیعی و برخورداری از یک زندگی سالم و مولد محروم سازد.

تصمیم جدی بگیرید

برای تفکیک زباله در مبدأ بیش از هر چیز به یک تصمیم جدی نیاز است. پس از آن تنها کاری که باید انجام شود جدا کردن پسماند خشک از پسماند تر است. قوطی های پلاستیکی و فلزی نوشابه یا انواع مواد غذایی کنسروی، فلزات، کاغذ، کارتن و مقوا، شیشه، وسایل لاستیکی و... جزو پسماند خشک هستند و در صورت مخلوط نشدن با پسماند تر نظیر باقیمانده مواد غذایی، پوست میوه ها و... براحتی قابل بازیافت محسوب می شوند. انواع پسماند خشک به روش های مناسب به چرخه تولید بازمی گردند و پسماند تر نیز به کودهای آلی و کمپوست تبدیل می شود. شرط ورود به چرخه بازیافت برای انواع پسماند خشک و تر نیز تفکیک آنهاست. در این باره کیسه های نایلونی را دست کم نگیرید. مخلوط شدن آنها با پسماند تر هم مانع انجام عملیات کمپوست سازی است و هم در صورت دفن زباله تا چند قرن در طبیعت باقی می ماند.

کار را با استقرار یک جعبه یا ظرف پلاستیکی، چوبی یا فلزی در گوشه ای از منزل شروع کنید. می توانید از کیسه های نایلونی بزرگ یا گونی های کنفی نیز برای این کار استفاده کنید.

ظرف تفکیک زباله را در مکان مناسبی نظیر بالکن، پارکینگ یا حیاط خانه قرار دهید. مکان مناسبی نیز برای تجمع و نگهداری جداگانه ای از کاغذ، کارتن و مقوا در نظر بگیرید. اگر همه انواع پسماند خشک را در یک ظرف نگهداری می کنید دقت داشته باشید که از رطوبت زیاد و احتمال نم کشیدن مثلاً بر اثر بارندگی در امان باشند.

پسماند خشک را چه کنیم؟

پس از آن که ظرف پسماند خشک پر شد، طی فواصل زمانی معین محتویات آن را به غرفه های بازیافت شهرداری تحویل دهید. این غرفه ها کیوسک هایی هستند که در اغلب محله های شهر یافت می شوند. علاوه بر آن جلوی اغلب بازارهای شهر نیز مستقر شده اند و فعالاند. اگر مقدار زیادی پسماند خشک دارید برای مثال چند ده کیلو روزنامه یا کاغذ باطله، با شهرداری ناحیه محل سکونت خود

تماس بگیرید. واحد بازیافت شهرداری‌های نواحی موظفند خودروی ویژه بازیافت را برای تحویل پسماند خشک به محل اعلام شده اعزام کنند. در هر صورت در مقابل تحویل پسماند خشک مبلغی به شما پرداخت خواهد شد. این مبلغ زیاد نیست و طبق نرخ مصوب برای انواع پسماند خشک تعیین می‌گردد. علاوه بر آن می‌توانید انتخاب کنید و به جای پول نقد کیسه‌های زباله، لوازم بهداشتی نظیر دستمال کاغذی، مواد شوینده، لوازم التحریر و... بگیرید.

نکته: ظرف تفکیک زباله را در مکان مناسبی نظیر بالکن، پارکینگ یا حیاط خانه قرار دهید. مکان مناسبی نیز برای تجمع و نگهداری جداگانه‌ای از کاغذ، کارتن و مقوا در نظر بگیرید
اگر اهل تفکیک زباله در خانه باشید، می‌دانید که مقاومت در مقابل آن چیست و چقدر هم قدرتمند است! در خانه‌های امروزی که کوچک هستند یافتن مکانی برای نگهداری پسماند خشک دشوار است. به همین علت هم شهروندان ترجیح می‌دهند همه پسماند خانه را درون کیسه بریزند و شبانه از شر آنها خلاص شوند. ممکن است اقوام و آشنایان بر شما خرده بگیرند که این چه کاری است و مگر چقدر منفعت مالی دارد؟

حتی ممکن است به شما زخم زبان بزنند و کارتان را مسخره کنند، اما مطمئن باشید بر خلاف مخالفان، گروهی هم یافت می‌شوند که قدر کار شما را بدانند و از آن دفاع کنند. یادتان باشد همواره پیشگامان با مخالفت‌ها و خرده‌گیری‌ها مواجه بوده و هستند. باز هم یادتان باشد که با این کار به جامعه خدمت می‌کنید. ضعف فرهنگ تفکیک زباله در جامعه ما به بروز پدیده زباله‌گردی منجر شده است. متأسفانه جمع‌آوری غیررسمی و غیرقانونی پسماند خشک از سطوحی زباله به تجارتی پرسود تبدیل شده است که به کارگیری افراد بی‌بضاعت و حتی کودکان به کاری غیر بهداشتی و بیماری‌زا نظیر زباله‌گردی را در پی دارد.

نان خشک را چه کنیم؟

چند دهه است که نان خشک بخشی بزرگ از پسماند خانگی را تشکیل می‌دهد.

نان خشک عملاً جز برای تغذیه دام و طیور کاربردی در چرخه بازیافت ندارد. دوره‌گردانی که به نمکی‌ها معروف هستند، نان خشک‌ها را از خانه‌ها جمع‌آوری می‌کنند تا در نهایت به مصرف دام و طیور برسد. با این حال اگر نان خشک خانه را در شرایطی بهداشتی و به دور از تابش آفتاب و اثر رطوبت نگهداری کنید، سپس به عوامل بازیافت شهرداری تحویل دهید، می‌توان امیدوار بود طی فرآیندی بهداشتی به چرخه بازیافت باز گردد. نگهداری نادرست نان خشک از سوی عوامل غیرمجاز بازیافت، بروز کپک و باکتری‌های بیماری‌زا در آنها را در پی دارد که در صورت مصرف توسط دام و طیور، احتمال گسترش بیماری‌های واگیر و گاه ناشناخته را میان افراد جامعه بالا می‌برد.

آموزش به کوچک‌ترها

درباره بازیافت به کودکان آموزش دهید. در کشورهای پیشرفته تفکیک زباله در منازل از طریق مدارس آموزش داده می‌شود و عملاً به عهده کودکان و نوجوانان است. بزرگ‌ترها در این باره جز حمایت و تشویق کاری نمی‌کنند. می‌توانید تفکیک پسماند خشک را به کودکان واگذار کنید و آنها هم در مقابل پول دریافتی، اقلام با ارزش را به جیب می‌زنند! کوچک‌ترها ضرورت حفظ محیط‌زیست را بهتر درک می‌کنند و برای این کار انگیزه‌های قوی‌تری دارند.

امین رحیمی / جام‌جم